

-- 2012 --

AL·LOCUCIÓ DE L'ONZE DE SETEMBRE

(Lleida, Seu Vella, 12 migdia,

Ponts, 6 tarda)

Fa deu anys, el 2002, vaig parlar l'onze de setembre a Corbins.

En els paràgrafs finals del pregó deia :

“Quan els partits espanyols es veuen en el govern de l'Estat i amb majoria absoluta com ara, - recordem que el 2002 la situació era també de majoria absoluta -fan autèntics atropellaments, voregen inconstitucionalitat i són candidats al jutjat de guàrdia : prometen i no compleixen, fan aprovar lleis a corre-cuita, es tapen las oïdes a tota observació, es miren amb supèrbia els súbdits, i són un perill per a la salut pública. Fereixen, passen als “regionals” una corda al coll, i estrenyen més el dogal, per veure quina és la resistència del ferit. Així sabran per a una propera ocasió fins on més poden arribar en el seu afany de destrucció i anihilament.

La convivència en llibertat no és tan sols l'exercici d'una coexistència: és el resultat de la voluntat d'acceptar l'altre com és. I nosaltres som d'una determinada manera que ens hem esforçat inútilment durant segles per comunicar i transmetre.

No ens accepten, o no ens accepten del tot tal com som. Hem demostrat desenes i desenes d'anys paciència, sentit

pedagògic, cooperació, però cada vegada més en el magí dels qui ens manen som unes persones d'un poble diferent que, per a ells, només és aprofitable en els aspectes materials. Els governs centrals reaccionen així a tot arreu, França en primer lloc. Per tant, viuen creguts que el màxim d'avantatges han d'anar al centre de poder, a base de l'esforç de la perifèria, els pobles de la qual un dia van ser sotmesos per conquesta o per annexió política. Què pensen, què desitgen aquests pobles, és cosa secundària, a la qual no es fa atenció. I si les aspiracions d'aquests pobles es concreten en metes independentistes, llavors la sordesa, el recel, l'odi i la condemna es manifesten obertament.

El més incòmode d'aquests pobles és Catalunya. Per això des del centre ens pinten amb tintes negres, expliquen a la seva gent no el greuge, sinó la queixa, no el motiu sinó la reclamació formal. La veritat es distorsiona barroerament i els catalans són presentats com una gent que no fa altre que gemegar, i demanar insaciament. I que amb aquestes demandes pretenen ser i tenir més que els altres. Amb la qual cosa la imatge de Catalunya en surt desafavorida, odiosa. Arriben a dir que som nosaltres que obliguem a pagar peatges a les autopistes, que perseguim la llengua castellana, etc.

Anem a remolc del que dicten a Madrid des de fa quatre-cents anys, des que la monarquia de Castella inicià, en temps dels Austries, el domini global d'Espanya, deixà Catalunya fora de les riqueses de les Amèriques i gràcies als validos o primers ministres, debilità tant com pogué les corts a Catalunya, l'ocupà amb tropes per fer les campanyes d'Europa, l'arrossegà a

la guerra dels Segadors i a la misèria. I anys després Felip V feia la resta.

Els temps darrers – estic reproduint un text de 2002-ens indiquen que la formulació de plantejaments ha de ser clara i contundent si vol tenir eficàcia. Dir que desitgem més autogovern és una veritat de límits imprecisos. Permet interpretar que hi ha indecisió o por: es diu poc. Què vol dir més autogovern ? Per als del centre, en una situació autonòmica, equival a concedir a poc a poc a la comunitat autònoma coses de caràcter secundari; així, lliurant-li més petites autoritzacions cínicament es pretén fingir aquella major quota d'autogovern. La petició d'autogovern , en el fons, és una petició de govern total, i, sobretot d'administració dels propis recursos. I per a això la fórmula total i definitiva és la independència. No hi ha mitges tintes ni, com alguns representants de partits declaren, ningú és fins a cert punt independentista. D'independentista se n'és del tot o no se n'és gens. Haurem de suposar que tots els partits nacionalistes voldrien la independència. Una altra cosa és determinar què estarien disposats a fer en aquest sentit, fins on la fidelitat a plantejaments d'origen o naixença o bateig els fa obviar, amagar o aigualir aquella meta, i fins on les aliances i les conveniències del moment i les ziga-zagues del dia a dia parlamentari els lliguen o emmordassen. Més clar, fins a quin punt l'assoliment de l'autogovern total és el primer objectiu. Fins ara cap govern català l'ha expressat clarament. Molts partits, legítimament, han formulat solucions teòriques com el federalisme, l'autonomisme progressiu, i, per descomptat, el sobiranisme.

La interpretació que els successius governs de l'Estat espanyol han fet, a la baixa i a la rebaixa sempre, del model d'autonomia de Catalunya, és insostenible, ineffectiu, i porta tan

sols a una guerra de nervis i a un desgast malaltís. Els exemple són múltiples i arrenquen tots de dos pressupòsits centralistes : primer) els recursos mai no seran administrats ni decidits del tot per la comunitat autònoma, i seran atorgats amb comptagotes ,lentitud i demora : segon) s'aprofitarà qualsevol circumstància per reduir les possibilitats que Catalunya tingui de esplegar la seva llengua i cultura i d'efectuar obres d'infraestructura o de gestió econòmica pel seu propi compte.

Amb tal punt de mira, s'han atret a Madrid les principals empreses públiques, s'ha reduït a zero l'existència d'un cos bancari català, s'ha avançat majestuosament i amb aplicació dels recursos de tots els espanyols en la promoció de Madrid i voltants. Tota obra que possibilités augmentar el volum i excel·lència de la capital de l'Estat enfront de Catalunya s'ha incrementat i dotat generosament, ja siguin les autopistes del centre, gratuïtes a més a més, ja sigui l'aeroport internacional de Barajas. Paral·lelament les dotacions per a infraestructures a Catalunya s'han reduït, s'han retardat o s'han suspès, per una voluntat de crear noses, de posar entrebancs, de no reconèixer que aquest és un país dinàmic, europeu, que podria expansionar-se econòmicament i créixer socialment molt més encara si en tenia els recursos, recursos que se li neguen explícitament, i impunement, de vegades amb rialles sornegueres acompanyades de copets a l'esquena. El model autonòmic ha fet fallida.

El risc de contagi d'una epidèmia de conformitat ens ronda tothora: hem buscat sortida al desànim de la política en la frivolitzaió i la massificació. La globalització, contra la qual tant criden els partits i els governs, és afavorida per ells mateixos en tant que permeten crear una massa de ciutadans indiscriminats i indiferents a la crítica, consumistes i materialistes, que aspiren a

tenir cada dia més coses i que són cada dia menys persones. Només formaran un poble honest i amb autèntica entitat les persones que se'n senten responsables de crear -li dia a dia un perfil polític.

El poder només tem la força, el contra-poder; la prepotència només repensa els seus cops si té al davant també la força ; les maneres absolutistes només afluixen quan topen amb una ordenada i ferma resistència, quan el qui ha estat repetidament humiliat, ignorat, vexat, no cedeix, ans demostra que té prou empenta interior. Però se n'ha de tenir molta.

Què passa si es parteix d'una situació d'enclusa?. Es reben els cops sense defensa. El primer ministre britànic Winston Churchill durant la II Guerra Mundial, quan els bombardeigs alemanys damunt Gran Bretanya ho destruïen tot, féu famosa una frase que deia: “ *Quan toca ser enclusa, som enclusa ; quan tocarà ser martell, serem martell* “. L'onze de setembre, un any, - repeteixo que estic llegint un text de 2002- hauria de fer-nos passar de la situació actual d'enclusa, passiva, a l'activa de martell.. Plantar cara i declarar d'una vegada obertament al món, que volem, amb el treball i la cooperació, ser ben lliures des de la pròpia i plena personalitat. Un poble entre els pobles. Un únic poble, amb molts de colors, amb moltes fortunes, però convençut que vol caminar compacte, sense dubtes ni marxés enrere. Massa que hem dubtat ,massa que hem retrocedit. Plantem-nos “.

Aquest era un text de 2002, Més o menys, des que a començaments del segle XX té lloc la commemoració anual davant el monument a Casanova, la celebració ha estat

conflictiva, per l'actuació repressiva de la policia en temps de dictadures de Primo i de Franco, prohibicions, etc. I si hi ha hagut proclames o al·locucions han estat de tirat reivindicatiu, mai del tot confirmades des del parlament català de forma unitària. En una qüestió tan radicalment i profundament nacional els partits s'han tirat els plats pel cap.

Ara, en el nostre any 2012, el pregoner no sap exactament quines frases ha de pronunciar, perquè el to reivindicatiu d'aspirar a un grau més d'autogovern ja no vol dir res, és pura boira, avui la petició d'autogovern és al carrer explícitament a través de la paraula independència. I em semblen inútils les maniobres per qualificar la manifestació de no-independentista, ho és majoritàriament, i és clar que es fa també per reclamar el pacte fiscal, i per exigir una solució al desgavell econòmic, per protesta general. La nostra gent, de totes les gradacions socials, des de l'empresari a l'agricultor, de l'obrer industrial a l'estudiant o la mestressa de casa, eleva un clam per la independència. Demanar més autogovern, més finançament a la finestreta de la Puerta del Sol s'ha demostrat ineficaç, decebedor i humiliant, perquè allà atorguen quan volen si volen, i estan acostumats a no donar, sinó a prendre, a robar.

Per això fa l'efecte que el gran moviment social, municipal, i la reacció de les consciències individuals que s'ha produït els cinc anys darrers, acabarà tenint més força que els partits desunits, o vacil·lants o pendents sempre de les negociacions amb la ditxosa finestreta ,intentant al mateix temps evitar que l'altre tingui més protagonisme.

Aquells grans manaires del Centre són tan poc afortunats en el maneig del poder (que per a ells és el decret-llei),

que es van deixar perdre una rere l'altra les oportunitats de tenir una Catalunya pacífica dins Espanya. Si des de la transició haguessin sabut contenir les ànsies de retallar i regatejar i de negar-se a facilitar el desplegament de Catalunya i li haguessin donat ales en el terreny autonòmic, potser les reivindicacions sobiranistes haurien estat molt més aigualides i mancades d'energia; però la contumàcia i l'avariciosa poquesa d'esperit els ha dut a escoltar avui un clam al carrer per la independència. Al capdavant és millor parlar clar.

Diuen que Catalunya és pactista-. El terme "parlem-ne" és usual en els negocis, en les transaccions particulars, en els petits conflictes, en les converses de preparació matrimonial. Però ara la nostra gent, la gran massa anònima ja no vol pactar. No volem pactar amb qui interpreta aquest terme com una submissió i una claudicació. I per això s'han produït les consultes locals, el front municipalista, les opcions per la independència des de la societat civil. Que poc paper hi han tingut els partits! Ara sí, ara també hi volen ser, com aquell reticent ballador que entra a la rotllana sardanista aprofitant els darrers compassos. No, allò que fa generosament entusiasmador aquest moviment és que ha sorgit com una font al bosc, com de sobte, per defensar la dignitat de tots nosaltres, la nostra manera de ser al món, la llengua ...i ha brollat de dins de cada casa particular, de la suma de persones incògnites, d'alcaldes modestos de modestes viles, de la sang del poble.

La societat, és a dir la secretària i l'estudiant, el taxista i el botiguer, la infermera i el camperol, l'empresari i l'obrer, el jubilat i l'escombriaire, cadascú dins el seu propi magi, ha traçat

dues creus eliminatòries: no al govern central, cada govern central és un clon de l'anterior, siguin del color que siguin, - i creu als partits polítics, que després de fer-nos perdre a cada bugada un llençol, encara no acaben d'inspirar confiança.

Fa deu dies a Poblet, va tenir lloc l'inici de la Marxa. Allí s'anunciava, entre estelades i senyeres, amb més d'un miler de persones, (encapçalades pels centenars de la Conca de Barberà), quines manifestacions es produirien a partir d'ara, i es prefigurava la d'avui. Els oradors d'aquella tarda estaven en plena sintonia amb el públic. La nostra gent està delerosa de llibertat, s'ha descarat perquè ha perdut la paciència, pren un posat combatiu, desitja poder-se moure amb agilitat total dins un país que pugui reconèixer plenament com a seu. Tota la retòrica que fan servir els manaires del centre, aquests ministres de la xerrameca pomposa i buida, no els intimida ni els convenç, les paraules que ens vulguin dir els governs centrals són igual que confeti, se'ns escapen dels dits i volen i es desfan en l'aire com el fum d'un foc de costellada. I els pedaços que ofereixen de recosir les formacions polítiques catalanes tampoc no els diuen res.

No ens convenceran amb paraules. Prou desitjaríem, que aquella gent del centre canviessin i es tornessin flexibles, comprensius, generosos, ens deixessin créixer, però ara ja estem decebuts, ja no creiem que puguin canviar. Oli i aigua barrejats, aquesta és l'Espanya d'avui, no pot tirar endavant de cap manera, no creix, haurà de viure de subsidis. Subsidis? Rescat? I nosaltres a dins? Nosaltres, que estem predestinats de sempre a ser actius, creadors de riquesa, dinàmics, ens hem de veure paralitzats i reduïts? Això la nostra gent no ho vol. Perquè si

continuem sotmesos, no només ens veurem reduïts a la mínima expressió, sinó que serem esborrats, i encara a sobre engegaran el discurs que la culpa de tots els destrets és nostra. És la cançó de sempre.

Per això aquest onze de setembre és diferent de tots els altres; perquè encara que per tradició es fan un cop més les al·locucions i proclames de cada any, no tenen la importància d'abans, en aquest moment els autocars depassen el miler, hi ha molts centenars de vehicles particulars a l'autopista camí de Barcelona, els trens especials estan preparats, i encara més, marxaires que ja són a Barcelona acampen o han dormit en cases d'amics esperant aplegar-se en la gran manifestació. El govern de la Generalitat, amb tots els respectes ho dic, vol etiquetar la manifestació d'exigència de pacte fiscal, li convé provar de fer pressió a Madrid en aquest sentit, i és comprensible, però en realitat el lema que ha adoptat la immensa majoria dels ciutadans que hi van és la independència. Ja ho deia aquella p a r e n t a m e v a , a n a l f a b e t a :

Si vols estar ben servit fes-te tu mateix lo llit.

Encara que el nostre Molt Honorable expliqui al President del govern central la manifestació com una anguniosa i extrema demanda de pacte fiscal, a Madrid fa dies que baten el ferro sobre aquesta manifestació de l'actual i ja frenètic desig d'independència. Saben prou bé pels seus periodistes corresponsals aquí i per la tribu de catalans caragirats com estem d'escaldats. Un neguit especial corre per les venes de la gent del nostre poble. No volen agenollar-se més, no volen anar més a remolc dels qui han balafiat la probable riquesa i desenvolupament del país amb obres faraòniques, més i més trens de gran velocitat que cap altre país europeu, alguns dels

quals han hagut de plegar, aeroports per inaugurar i plens ja d'herbes avui, crèdits estranys, impuls a la corrupció, descarada protecció als qui més tenen , abandonament o minva de serveis socials i darrerament retallades a dojo, per acabar, com?, situant-se a la cua dels països ineptes d' Europa, els que hauran de viure engrillonats pels deutes, vigilats de prop pels inspectors econòmics de la Unió i dels Bancs Central Europeu i Mundial, avergonyits tothora. I nosaltres, que formen llastimosament part d'aquest país, i no ho volem, hem de trobar la força per rompre aquell lligam. Vista desapassionadament, Catalunya ja fa aquest esforç de valdre's per ella sola, malauradament en figura dels milers de joves preparats professionalment que surten a treballar a l'estranger , però també dels emprenedors enginyosos, dels petits industrials que no han plegat. Només si som ben lliures i administrem els recursos ens en sortirem. I ben lliures vol dir cap pacte, cap altra posició que actuar segons el criteri independentista . Per tant , ens plantem .

Això ha volgut dir la Marxa, i això vol dir la gran Manifestació d'avui. Les paraules que acabeu de sentir només són l'eco estàtic d'aquest gran moviment. No sentiu el retronc de les passes dels qui caminen i es mouen vers la llibertat? .

Visca la terra.

Visca Catalunya lliure.